પ્રકાશકીય

પ. પૂ. તપસ્વી ૧૦૦૮ શ્રી ઉપા. શ્રી **ધર્મસાગરજી** મ, સા.ની નિશ્રામાં ચાતુર્માસ દરમ્યાન શ્રા. સુ. ૩થી નવ દિવસની શ્રી નમ. મહામંત્રની આરાધના થયેલ.

તે પ્રસંગે પૂ૦પં. શ્રી અભયસાગરજી મ. શ્રીએ આ વિષયમાં આપેલ સમજુતી અનુસાર આ પુસ્તક તૈયાર કરેલ છે.

આ પ્રકાશનમાં લાભ લેનાર

રૂ. ૪૦૧-૦૦ શ્રી ચાણસ્મા-જૈનસંઘ

રૂ. ૨૫૧-૦૦ શ્રી શ્રાવિકા બહેનો ચાણસ્મા

રૂ. ૨૫૧-૦૦ (ચાણસ્માવાળા) ભીવંડીના ભાઇઓ હા. ચંપકલાલ જેઠાલાલ

ની હાર્દિક અનુમોદના...

આ કાર્યમાં વિવિધરીતે સહયોગ આપનાર ગણપતભાઇ વીરમભાઇ, હરેશકુમાર હરગોવનદાસ શાહ, અશોકકુમાર રમણલાલ, કીર્તિકુમાર મફતલાલ શાહ આદિના ધર્મપ્રેમની પણ અનુમોદના.

શ્રા. વ. ૧૩

આપનો,

ગુણવંતલાલ મ. સંઘવી

આત્મશુદ્ધિ માટે ઉપયોગી મહામાંગલિક

શ્રી ન....મ...સ્કા...ર....મ....હા...મં...ત્ર

શ્રી નવકાર મહામંત્રનું સ્મરણ
વિવિધ પાપ કરવાની વૃત્તિનો
નાશ કરે છે!!!

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર

(સંક્ષિપ્ત અર્થ.)

॥ णमो अरिहंताणं ॥

નમસ્કાર થાઓ શ્રી અરિહંતોને !!!

એટલે કે—

અનંતોપકારી, સંસાર-સમુદ્રથી પાર ઉતારનાર, ધર્મ-તીર્થની સ્થાપના કરનાર—

ચોત્રીશ અતિશય, પાંત્રીશ વાણીના ગુણ અને આઠ પ્રાતિહાર્યથી શોભતા—

તથા દેવેન્દ્રો અને ચક્રવર્તીઓથી વિવિધ રીતે પૂજાએલા—

અને રાગ-દ્વેષ આદિ અંતરંગ શત્રુઓને જીતવા માટે સફળ માર્ગદર્શન આપનાર—

શ્રી અરિહંત પરમાત્માને નમસ્કાર થાઓ !!!

સર્વ જીવોનું કલ્યાણ થાઓ.

॥ णमो सिद्धाणं ॥

નમસ્કાર થાઓ સિદ્ધોને !!!

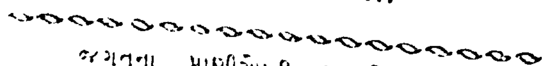
એટલે કે—

જન્મ, જરા, મરણાદિના ભયંકર દુઃખો ઉપજાવનાર અને ચાર ગતિ રૂપ સંસારમાં ભટકાવનાર-આઠે કર્મોનો સમૂળ ક્ષય કરી નિર્મળ વિશુદ્ધ આત્મ સ્વરૂપને વરેલા—

આત્માના સાહજિક અનંત જ્ઞાનાદિ ગુણોને પ્રાપ્ત કરી તેના અદ્વિતીય આનંદસુખને ભોગવનારા—

શાશ્વત-પરમપદ રૂપ મોક્ષમાં બિરાજમાન થયેલ—

શ્રી સિદ્ધભગવતોને
નમસ્કાર થાઓ !!!

જગતના પ્રાણીઓની રાગ-દ્વેષાદિથી
ઉપજેલી પીડાઓ શાંત થાઓ.

॥ णमो आयरियाणं ॥

નમસ્કાર થાઓ—

શ્રી આચાર્યોને !!!

ટલે કે—

જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર, ચારિત્રાચાર, તપાચાર અને વીર્યાચાર એ પાંચ આચારનું વ્યવસ્થિત સર્વાંગ સંપૂર્ણ શાસ્ત્રીય રીતે પાલન કરી બીજા પુણ્યાત્માઓને પણ આ પાંચ આચારના પાલનની

પ્રેરણા આપનાર—

શ્રી તીર્થંકર ભગવંતોની ગેરહાજરીમાં આખા શાસનના નાયક અર્થાત્ દરેક રીતે શાસનની દેખરેખ રાખી તેની સુરક્ષાની જવાબદારીને સફળરીતે અદા કરનાર—

આચાર શુદ્ધિ-સદાચારના રાજમાર્ગના

પ્રવર્તક—

શ્રી આચાર્ય ભગવંતોને

નમસ્કાર થાઓ !!!

સર્વ જીવ પરહિતમાં તત્પર થાઓ.

॥ णमो उवज्झायाणं ॥

નમસ્કાર થાઓ
શ્રી ઉપાધ્યાયોને !!!

એટલે કે—

જગતના પ્રાણી માત્રના આધ્યાત્મિક ઉત્થાનને અનુલક્ષી જેઓ શાસ્ત્ર-સ્વાધ્યાયમાં હિતકર પ્રવૃત્તિ કરનારા અને કરાવનારા—

તથા શ્રી તીર્થંકર ભગવંતોએ ભાખેલ અને શ્રી ગણધરોએ ગૂંથેલ સર્વ જીવ હિતકર દ્વાદશાંગી આગમોનું પઠન-પાઠન કરવા-કરાવવાની પુનિત પ્રવૃત્તિથી ભવ્યજીવોની વિવેકચક્ષુને નિર્મળ કરનારા—

વિનય, નમ્રતા અને સ્વકેન્દ્રીય બની પરચર્ચા-પરપંચાતથી દૂર રહેવા આદિ ગુણોના પ્રવર્તક—

સઘળા દોષો નાશ પામો.

શ્રી ઉપાધ્યાય ભગવંતોને
નમસ્કાર થાઓ !!!

ણમો લોએ સવ્વસાહૂણં ॥

નમસ્કાર થાઓ લોકમાં
રહેલા સર્વ સાધુઓને.

:—

શ્રી વીતરાગ પ્રભુની આજ્ઞા પ્રમાણે સત્તર
સંયમનું પાલન કરનારા—

પાંચ મહાવ્રત, પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિ,
૦૦૦ શીલાંગ અને સંયમાનુકૂળ વિવિધ
ગ્રતઓને શ્રી તીર્થંકર ભગવંતની આજ્ઞાનુસાર
ાચરનારા—

ઉર્ધ્વ, અધો અને તીર્છા-લોકના વિવિધ
સ્થળોએ (દેવકૃત અપહરણ-લબ્ધિબળે કે યાત્રાદિ
અર્થે સંભવ હોઈ) રહેલા—

સર્વત્ર સહુ કોઇ સુખી થાઓ.

॥ णमो उवज्झायाणं ॥

નમસ્કાર થાઓ
શ્રી ઉપાધ્યાયોને !!!

એટલે કે—

જગતના પ્રાણી માત્રના આધ્યાત્મિક ઉત્થાનને અનુલક્ષી જેઓ શાસ્ત્ર-સ્વાધ્યાયમાં હિતકર પ્રવૃત્તિ કરનારા અને કરાવનારા—

તથા શ્રી તીર્થંકર ભગવંતોએ ભાખેલ અને શ્રી ગણધરોએ ગ્રંથેલ સર્વ જીવ હિતકર દ્વાદશાંગી આગમોનું પઠન-પાઠન કરવા-કરાવવાની પુનિત પ્રવૃત્તિથી ભવ્યજીવોની વિવેકચક્ષુને નિર્મળ કરનારા—

વિનય, નમ્રતા અને સ્વકેન્દ્રીય બની પરચર્ચા-પરપંચાતથી દૂર રહેવા આદિ ગુણોના પ્રવર્તક—

સઘળા દોષો નાશ પામો.

શ્રી ઉપાધ્યાય ભગવંતોને
નમસ્કાર થાઓ !!!

॥ णमो लोए सव्वसाहूणं ॥

નમસ્કાર થાઓ લોકમાં
રહેલા સર્વ સાધુઓને.

એટલે કે—

શ્રી વીતરાગ પ્રભુની આજ્ઞા પ્રમાણે સત્તર ભેદે સંયમનું પાલન કરનારા—

પાંચ મહાવ્રત, પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિ, ૧૮૦૦૦ શીલાંગ અને સંયમાનુકૂળ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓને શ્રી તીર્થંકર ભગવંતની આજ્ઞાનુસાર આચરનારા—

ઉર્ધ્વ, અધો અને તીર્છા-લોકના વિવિધ સ્થળોએ (દેવકૃત અપહરણ-લબ્ધિબળે કે યાત્રાદિ અર્થે સંભવ હોઈ) રહેલા—

સર્વત્ર સહુ કોઇ સુખી થાઓ.

॥ णमो उवज्झायाणं ॥

નમસ્કાર થાઓ
શ્રી ઉપાધ્યાયોને !!!

એટલે કે—

જગતના પ્રાણી માત્રના આધ્યાત્મિક ઉત્થાનને અનુલક્ષી જેઓ શાસ્ત્ર-સ્વાધ્યાયમાં હિતકર પ્રવૃત્તિ કરનારા અને કરાવનારા—

તથા શ્રી તીર્થંકર ભગવંતોએ ભાખેલ અને શ્રી ગણધરોએ ગ્રંથેલ સર્વ જીવ હિતકર દ્વાદશાંગી-આગમોનું પઠન-પાઠન કરવા-કરાવવાની પુનિત પ્રવૃત્તિથી ભવ્યજીવોની વિવેકચક્ષુને નિર્મળ કરનારા—

વિનય, નમ્રતા અને સ્વકેન્દ્રીય બની પરચર્ચા-પરપંચાતથી દૂર રહેવા આદિ ગુણોના પ્રવર્તક—

સઘળા દોષો નાશ પામો.

શ્રી ઉપાધ્યાય ભગવંતોને
નમસ્કાર થાઓ !!!

॥ णमो लोए सव्वसाहूणं ॥

નમસ્કાર થાઓ લોકમાં
રહેલા સર્વ સાધુઓને.

એટલે કે—

શ્રી વીતરાગ પ્રભુની આજ્ઞા પ્રમાણે સત્તર ભેદે સંયમનું પાલન કરનારા—

પાંચ મહાવ્રત, પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિ, ૧૮૦૦૦ શીલાંગ અને સંયમાનુકૂળ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓને શ્રી તીર્થંકર ભગવંતની આજ્ઞાનુસાર આચરનારા—

ઉર્ધ્વ, અધો અને તીર્છા-લોકના વિવિધ સ્થળોએ (દેવકૃત અપહરણ-લબ્ધિબળે કે યાત્રાદિ અર્થે સંભવ હોઈ) રહેલા—

સર્વત્ર સહુ કોઇ સુખી થાઓ.

॥ णमो उवज्झायाणं ॥

નમસ્કાર થાઓ
શ્રી ઉપાધ્યાયોને !!!

એટલે કે—

જગતના પ્રાણી માત્રના આધ્યાત્મિક ઉત્થાનને અનુલક્ષી જેઓ શાસ્ત્ર-સ્વાધ્યાયમાં હિતકર પ્રવૃત્તિ કરનારા અને કરાવનારા—

તથા શ્રી તીર્થંકર ભગવંતોએ ભાખેલ અને શ્રી ગણધરોએ ગ્રંથેલ સર્વ જીવ હિતકર દ્વાદશાંગી આગમોનુ પઠન-પાઠન કરવા-કરાવવાની પુનિત પ્રવૃત્તિથી ભવ્યજીવોની વિવેકચક્ષુને નિર્મળ કરનારા—

વિનય, નમ્રતા અને સ્વકેન્દ્રીય બની પરચર્ચા-પરપંચાતથી દૂર રહેવા આદિ ગુણોના પ્રવર્તક—

સઘળા દોષો નાશ પામો.

श्री ઉપાધ્યાય ભગવંતોને
નમસ્કાર થાઓ !!!

॥ णमो लोए सव्वसाहूणं ॥

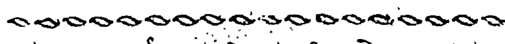
નમસ્કાર થાઓ લોકમાં
રહેલા સર્વસાધુઓને.

એટલે કે—

શ્રી વીતરાગ પ્રભુની આજ્ઞા પ્રમાણે સત્તર ભેદે સંયમનું પાલન કરનારા—

પાંચ મહાવ્રત, પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિ, ૧૮૦૦૦ શીલાંગ અને સંયમાનુકૂળ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓને શ્રી તીર્થંકર ભગવંતની આજ્ઞાનુસાર આચરનારા—

ઉર્ધ્વ, અધો અને તીર્છા-લોકના વિવિધ સ્થળોએ (દેવકૃત અપહરણ-લબ્ધિબળે કે યાત્રાદિ અર્થે સંભવ હોઈ) રહેલા—

બે, ત્રણ અને ચાર જ્ઞાનવાળા, કેવળજ્ઞાની, લબ્ધિધરો, અપ્રમત્ત, પ્રમત્ત, ચૌદ પૂર્વધરો, અગીયાર અંગના જાણકાર, ઉપશમ-ક્ષપક શ્રેણિવાળા—

તથા બાલ, વૃદ્ધ, ગ્લાન તપસ્વી, શાસન. પ્રભાવક, પ્રાવચની, ધર્મકથી, શાસન ઉપરના આક્રમણોને, હઠાવનારા,

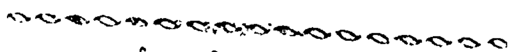
સાંભોગિક, અન્ય સાંભોગિક, સમનોજ્ઞ, અમનોજ્ઞ, ગીતાર્થ, ગણનાયક, પ્રવર્તક, સ્થવિર, સામાન્ય સાધુ, આદિ—

અનેક પ્રકારના તપસ્વી

ક્ષમાશ્રમણ ભગવંતો રૂપ

સર્વ સાધુ ભગવંતોને

નમસ્કાર થાઓ !!!

સર્વત્ર સર્વ જીવો સુખી થાઓ.

॥ एसो पंचणमुक्कारो.

આ પાંચ પરમેષ્ઠીઓને કરાયેલ નમસ્કાર—

એટલે કે—

આત્મવિશુદ્ધની અપેક્ષાએ પરમે=ઉત્તમ સ્થાને=ષ્ઠી રહેલા શ્રી અરિહંત આદિ પાંચપરમેષ્ઠી-ઓને તેઓના તે તે ગુણની મુખ્યતાએ કરેલા ભાવ નમસ્કાર અર્થાત્—

અરિહંતોને-શાસનના સ્થાપક રૂપે
સિદ્ધોને-પરમ પદના લક્ષ્ય રૂપે.
આચાર્યોને-પંચાચારના પાલનની
મુખ્યતાએ આચાર-શુદ્ધિના
લક્ષ્યથી.

ઉપાધ્યાયોને-આગમોનું પઠન-પાઠન
કરાવનાર હોઇ સમ્યગ્જ્ઞાન
પ્રાપ્તિ-અને તેના ફળ રૂપ

વિનય-પ્રાપ્તિની મુખ્યતાએ.

સાધુઓને-સંયમની સાધનાની મુખ્ય-
તાએ વિષય-કષાયો પર
નિગ્રહ-પ્રાપ્તિના ધ્યેયથી
= કરાયેલ નમસ્કાર
ભાવનમસ્કાર રૂપ છે.

सव्वपावप्पणासणो ।

સર્વ પાપોનો પ્રકર્ષથી નાશ કરનારો છે

અર્થાત્—

પરમેષ્ઠીઓના ભાવ નમસ્કારથી નિકાચિત
કે-અનિકાચિત આ ભવના કે પરભવના=

સર્વ પ્રકારના પાપ=

મોહના સંસ્કારો અને તેમાંથી ઉપજતા
બીજ રૂપ બધા ઘાતી-અઘાતી કર્મોનો=

કોઈ જીવ દુઃખી ન થાઓ.

પ્રકર્ષથી = મૂળમાંથી - રાગામાંથી -
રસઘાત તથા પ્રદેશક્ષયરૂપે

નાશ કરનારો આ ભાવ નમસ્કાર છે.

मंगलाणं च सव्वेसिं;

पढमं हवइ मंगलं ॥

અર્થાત—

જગતના દહીં,દુર્વા, કુંવારી-કન્યા, ગાય, શુભમુહુર્ત, સારા-શુકન આદિ સર્વ દ્રવ્ય મંગલો કરતાં આ પરમેષ્ઠી નમસ્કાર રૂપ નવકાર મહામંત્ર સૌથી પ્રથમ એટલે શ્રેષ્ઠ મંગલ છે.

સાંસારિક મંગલો પુણ્યના ઉદયના આધારે જ તાત્કાલીક ક્ષણિક સુખ પ્રાપ્ત રૂપ ફળ આપે છે.

ooooooooooooooooooooo

પ્રાણી માત્ર આનંદીત બનો.

જ્યારે શ્રી નવકાર મહામંત્ર તો કર્મોના બંધન દૂર કરી શાશ્વત-પદની નિયત પ્રાપ્તી કરાવે છે, વળી વ્યવહારમાં પણ પુણ્ય-સંપદા ન હોય તો નવી ઉભી કરી. કર્મોના આવરણ હઠાવી વ્યાવહારીક સફળતા પણ ચોકસાઇથી અપાવે છે.

એટલે—

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર સર્વ મંગલોમાં શ્રેષ્ઠ મંગલ છે.

卐

દુશ્મનો ઉપર પણ સ્નેહવાળા બનો.

શ્રીશંખેશ્વર-પાર્શ્વનાથાય નમઃ

શિવમસ્તુ સર્વજગતઃ

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રના જાપ અંગે જરૂરી ટુંકમાં માહિતી

કોઈપણ ક્રિયાનું સંપૂર્ણ ફળ મેળવવું હોય તો તેનું વિધિ-પુર્વક આરાધન જરૂરી છે, એડૂત જો વિધિ-પુર્વક વાવવા આદિની ક્રિયા કરે છે, તો જ ધાન્ય રૂપી ફળ પ્રાપ્ત કરી શકે છે. તેથી જાપની વિધિનું સંક્ષિપ્ત સ્વરૂપ સમજી લેવાની જરૂર છે. તેથી નીચેનું ધ્યાનપૂર્વક વાંચી અમલમાં મુકવા પ્રયત્ન કરવો જરૂરી છે.

કર જીવો પ્રાણીમાત્રની સાથે મૈત્રીભાવ ધરો

* નવકાર મહામંત્રનું સ્મરણ શા માટે?

દવાથી જેમ રોગ શમે, ખોરાકથી ભૂખ શમે તે રીતે શ્રી નવકારના જાપથી આંતરિક બાહ્ય અશાંતિ દૂર થાય જ!

આપણો અનુભવ આ બાબત સાક્ષી નથી ભરતો. એનું કારણ આપણી અજ્ઞાનદશા છે.

જન્મ મરણના ચક્રાવામાં ફસાવનાર કર્મ રૂપી મહારોગને આપણે ઓળખી શક્યા નથી.

તેથી સાચા ઉપાયો અમલમાં આવી શકતા નથી.

એટલે જીવનમાં પંચ પરમેષ્ઠીઓની સાચી ઓળખાણ થઈ તેઓના શરણે વૃત્તિઓને રાખી આપણી પ્રવૃત્તિઓને શાંતિની દિશામાં વાળવા માટે—

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રનું સ્મરણ કરવું જરૂરી છે.

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

શ્રી અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ અને કેવલી-ભાષિત ધર્મ મંગલ સ્વરૂપ છે

• નવકાર મંત્રની નવકારવાળી કેવી રીતે ગણવી જોઈએ ?

શ્રી નવકાર મહામંત્રના જાપનો મૌલિક શક્તિનો વિકાસ કરવા માટે આંગળી મૂકી રૂપે ચાર આંગળીઓ વાળી તર્જનીના વચલા વેઢા ઉપર માળા રાખી, અંગૂઠાના પહેલા ટેરવાથી (નખ ન અડે તે રીતે) મણકા ફેરવવા રૂપે જાપ કરવાનું શાસ્ત્રીય વિધાન છે.

• કેવી માળાનો ઉપયોગ કરવો ?

• નવકાર મહામંત્રના જાપ માટે રેશમી માળા અથવા અભિષેક કરેલી માળા (આચાર વિધિ કરેલા) પ્રતિષ્ઠા મંત્રથી પ્રતિષ્ઠિત અને સૂરી મંત્ર કે-વર્ધમાન વિદ્યાથી અભિમંત્રિત હોવી જોઈએ.

• કોઈની બનેલી માળાથી શ્રી નવકાર મહામંત્રનો જાપ ન કરવો તેમજ આપણી માળા બીજાને વાપરવા આપવી નહીં

સર્વ જીવોને હું ખમાવું છું

* માળાને કોઈના હાથનો સ્પર્શ પણ થવા દેવો નહી

પ્લાસ્ટીકની માળા ગણવી નહિ.

નવકારવાળી મુકવા માટે પ્લાસ્ટીક, એલ્યુમીનીયમ કે સ્ટીલની કોઈ પણ જાતની ડબ્બીનો ઉપયોગ કરવો નહી

*** કેવી જાતની માળાનો ઉપયોગ કરવો ?**

* સુતરની માળા તથા સુખડની માળા સર્વશ્રેષ્ઠ છે.

આજે અણસમજથી પ્લાસ્ટીકની નવકારવાળીઓ ખૂબ જ પ્રમાણમાં વપરાય છે, તે ઉચિત નથી. કેમકે–પ્લાસ્ટીક બનાવનાર કંપનીઓને તથા વૈજ્ઞાનીકો સાથે પત્રવ્યવહાર દ્વારા મેળવેલ પ્રમાણભુત માહીતીના આધારે ચોક્કસ જાણવા મળ્યું છે કે.—

શ્રી અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ અને કેવલીભાષિત ધર્મ લોકમાં ઉત્તમ છે.

“ રસાકારીક ઝાડમાંથી નિકળતા રસ
ની બીજમાંથી બને છે. પણ તેને
તાજના માદક સ્વરૂપમાં તૈયાર કરવા
મારે બળદના આંતરડાનો રસ વગેરે ખૂબ
જ અશુભ દ્રવ્યો વપરાય છે. ”

તથા ખારેકની માળા સદંતર ત્યાગ કરવા ધ્યાન રાખવું.

* શ્રી નવકારના જાપમાં અન્ય કઇ બાબતોનું ધ્યાન રાખવું ?

* શ્રી નવકારના જાપમાં એકાગ્રતા જરૂરી છે
* માળા અને જગ્યા નક્કી કરેલ જોઈએ.
* એકજ જગ્યાએ આસન રાખવું જરૂરી છે.
* એકાગ્ર નવકારવાળી ઉપર જાપ કરવો જરૂરી છે.

સર્વ જીવો સાથે મૈત્રી ભાવ રાખો.

[illegible]

* [illegible]

* [illegible]

* [illegible] નવકાર ગણતા [illegible]

* નવકારવાળી [illegible] ગણતી [illegible] જોકરા રાખવી

* જાપ સમયે શરીર હલાવવું ડોલાવવું નહી.

* બગાસા ન ખાવાં ડકારો.

* આંખો બંધ રાખવી. અગર ધ્યાન નવકારના પદની સામે રાખવું.

* મોઢું ખુલ્લું રાખી નવકાર ન ગણવા.

* તેમજ જાપ વખતે ઓઠ ફફડાવવા નહી

શ્રી અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ અને કેવલીભાષિત ધર્મનું શરણું સ્વીકારું છું.

* શ્રી નવકાર મંત્ર ગણવા માટે
કયો સમય શ્રેષ્ઠ ગણાય?

સવારે ૬ વાગે બપોરે ૧૨ વાગે
સાંજે ૬ વાગે

તેમજ સવારે ચાર વાગ્યાથી સૂર્યોદય સુધી ઉત્તમ, સૂર્યોદયથી એક કલાક સુધી મધ્યમ અને સવારના ૧૦ વાગ્યા સુધી સામાન્ય કહેવાય.

દિવસના ૧૦ વાગ્યાથી સૂર્ય અસ્ત પછી અઢી ઘડી (૧ કલાક) સુધીનો સમય સામાન્ય જાપ માટે યોગ્ય નથી.

* શ્રી નવકાર મહામંત્ર ગણવા
માટે કેવા આસનનો ઉપયોગ કરવો?

સુગંધવાળા ફૂલના જેવો શ્રી
મંત્રના જાપ

અર્હદ શુદ્ધ જિનનું આગમન રાખવું

* શ્રી નવકાર મંત્રના જાપ માટે કઈ દિશા યોગ્ય ?

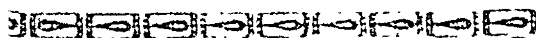
જાપ માટે પૂર્વ અને ઉત્તર દિશા સારી છે, તેમાં પણ સવારના દશ વાગ્યા સુધીના જાપ માટે પૂર્વ દિશા અને સૂર્ય અસ્તથી અર્ધા ઘડી (૧ કલાક) પછી જાપ માટે ઉત્તર દિશા યોગ્ય છે.

શ્રી નવકાર મહામંત્રની આરાધના માટે ઉપરોક્ત મુજબનું ધ્યાન ખાસ રાખવું.

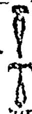
આ ઉપરાંત આ પુસ્તિકામાં દર્શાવે
મહત્વની બાબતો માટે પણ
પૂરતું ધ્યાન આપવું.

તરવા ભવજળ પાર શાણો સમ

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર પરિચય

(અક્ષર-માતૃકા-વિજ્ઞાન-દ્રષ્ટિએ)

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં —

પદ ૯ છે

સંપદા ૮ છે

ગુરૂ ૭ છે

લઘુ ૬૧ છે

સર્વવર્ણ ૬૮ છે

સ્વરો ૬૮ છે

વ્યંજનો ૮૨ છે

સર્વાક્ષર ૧૫૦ છે

વ્યસ્યમાન વર્ણો ૧૩૧

(સ્વર-વ્યંજન જુદા થાય તેવા)

ભાવતાં નથી જે આત્માને ભવના ખારાં જળ
તેને જ મળે છે ચાખવા અમૃત શ્રી નવકારનાં

સફેદ શુદ્ધ ઉનનું આસન રાખવું

* શ્રી નવકાર મંત્રના જાપ માટે કઈ દિશા યોગ્ય ?

જાપ માટે પૂર્વ અને ઉત્તર દિશા સારી છે, તેમાં પણ સવારના દશ વાગ્યા સુધીના જાપ માટે પૂર્વ દિશા અને સૂર્ય અસ્તથી અઢી ઘડી (૧ કલાક) પછી જાપ માટે ઉત્તર દિશા યોગ્ય છે.

શ્રી નવકાર મહામંત્રની આરાધના માટે ઉપરોક્ત મુજબનું ધ્યાન ખાસ રાખવું.

આ ઉપરાંત આ પુસ્તિકામાં દર્શાવેલ
મહત્વની બાબતો માટે પણ
પૂરતું ધ્યાન આપવું.

તરવા ભવજળ પાર સાધો સમરે નવકાર.

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર પરિચય
(અક્ષર-માતૃકા-વિજ્ઞાન-દૃષ્ટિએ)

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં —

પદ ૯ છે
સંપદા ૮ છે
ગુરૂ ૭ છે
લઘુ ૬૧ છે
સર્વવર્ણ ૬૮ છે

સ્વરો ૬૮ છે
વ્યંજનો ૮૨ છે
સર્વાક્ષર ૧૫૦ છે

વ્યસ્યમાન વર્ણો ૧૩૧
(સ્વર-વ્યંજન જુદા થાય તેવા)

ભાવતાં નથી જે આત્માને ભાવના ખારાં જળ
તેને જ મળે છે ચાખવા અમૃત શ્રી નવકારનાં

અવ્યસ્યમાન વર્ણો-૬

(સ્વતંત્ર)

* ૧૪ સ્વરોમાંથી – સ્વરો ૭

* ૩૭ વ્યંજનોમાંથી વ્યંજનો ૧૯

* ૧૪ સ્વરો—અ, આ, ઇ, ઈ, ઉ, ઊ
ઋ ૠ, ઌ ૡ
એ, ઐ, ઓ, ઔ

* ૩૭ વ્યંજનો —ક, ખ, ગ, ઘ, ઙ
ચ, છ, જ, ઝ,
ટ ઠ, ડ, ઢ, ણ
ત, થ, દ, ધ, ન
પ, ફ, બ, ભ, મ
ય, ર, લ, વ,
શ, સ, ષ, હ.
અનુસ્વાર, વિસર્ગ, જિહ્‌વામૂલીય
ઉપધ્માનીય.

શ્રીનવકાર એ અક્ષરોનો સમૂહ જ નથી, પરંતુ
સમગ્ર ચૈતન્યનો અધિષ્ઠાતા છે

૭ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં—

૧ અ— ૧ થી ૯ પદમાં છે, કુલ ૩૮ છે.

૨ આ— ૧ થી   પદમાં છે, કુલ ૧૧ છે.

૩ ઇ-ઈ— ૨, ૩, ૪, ૬ મા પદમાં છે, કુલ ૫ છે.

૪ ઉ— ૪, ૬ પદમાં છે, કુલ ૨ છે.

૫ એ— ફક્ત પાંચમા પદમાં છે, કુલ ૧ છે.

૬ ઓ— ૭, ૮, ૯ મા પદમાં છે, કુલ ૩ છે.

૭ અં— ૧ થી ૭ પદમાં છે, કુલ ૯ છે

આ રીતે ૭ સ્વરો નવે પદમાં કુલ ૬૯ છે.

૮ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં

૧ ક— ફક્ત ૯ મા પદમાં છે, કુલ ૨ છે.

૨ ગ— ૮-૯ પદમાં છે, કુલ ૨ છે.

૩ ચ— ૮-૯ પદમાં છે, કુલ ૨ છે

જેના મનમાં શ્રી નવકાર તેને શું કરશે સંસાર.

૪ જ- ફકત ૪ થા પદમાં છે. કુલ ૧ છે.

પ ઝ- „ „ „ „ „

૬ ઠ- „ ૯ મા „ „ „

૭ ણુ- ૧ થી ૮ પદમાં છે, કુલ ૧૪ છે.

૮ ત- ફકત ૧ લા પદમાં છે, કુલ ૧ છે

૯ દ- ફકત ૨ જા પદમાં છે, કુલ ૧ છે.

૧૦ ધ- „ „ „ „

૧૧ પ- ૬, ૭, ૯ પદમાં છે, કુલ ૫ છે.

૧૨ મ- ૧ થી ૬ અને ૮, ૯ મા પદમાં છે, કુલ ૯છે.

૧૩ય- ૩-૪ થા પદમાં છે, કુલ ૩ છે

૧૪ ર- ૧ ૩, ૬ ઠા પદમાં છે, કુલ ૩ છે.

૧૫ લ- ૫, ૬, ૯ મા પદમાં છે; કુલ ૯ છે.

૧૬ વ- ૪, ૫, ૭, ૮, ૯ મા પદમાં છે, કુલ ૯ છે.

૧૭ સ- ૨, ૫, થી ૮ મા પદમાં છે કુલ ૮ છે.

૧૮ હ- ૧, ૫ ૯ મા પદમાં છે, કુલ ૩ છે

૧૯ અનુસ્વાર ૧ થી ૬, ૮, ૯ મા પદમાં છે
કુલ ૧૩ છે

શ્રી નવકાર મંત્રની ભક્તિ એટલે જૈન
શાસનની ભક્તિ.

આ રીતે ૬૮ અક્ષરોના નવે પદમાં મળીને
કુલ ૯૨ અક્ષરો છે.

૧ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં —

સાત વિતાનની દૃષ્ટિએ
પ્રથમના પાંચ પદની ૫૬ માત્રા થાય
ચૂલિકાની ૫૨ માત્રા
કુલ ૧૦૮ માત્રા થઈ હતાં,

૨ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં —

ચતુર્દશમાત્રા કાળની દૃષ્ટિએ
પાંચ પદની ૬૪ માત્રા
ચૂલિકાની ૯૦ માત્રા
કુલ ૧૫૪ માત્રા થાય

આ રીતે શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રનું માત્રામાપ
માપ ધ્યાન અને શક્તિ-શોધ માટે ઘણાં
ઉપયોગી બને છે, તે અપેક્ષાએ માત્રા ની વાત
જણાવી

કર્મને નષ્ટ કરવાના ઉપાય શોધવા માટે
નમસ્કાર મંત્ર છે.

આથી શ્રી નવકાર મહામંત્રના શરૂના પાંચ પદો સત્તાત્તક હોઈ ગદ્ય છે, ચૂલિકા અનુષ્ટુપ છંદમાં હોઈ શ્રી નવકારમાં માત્રા-મેળની સંગતિ નથી, પણ વિશિષ્ટ અપેક્ષાએ માત્રાની આ વાત અહીં જાણવી.

વળી શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં આપેલા કેટલાક વર્ણો અદ્દભુત સંકેત સૂચક છે.

જેમકે-

१ ११ आ - ११ અંગના સૂચક

२ २ क - બે કર્મ (ઘાતી અઘાતી) ના સૂચક

३ २ ग ગુરૂ અને પરમગુરૂ=તીર્થંકરનો સૂચક

४ २ च બે ચારિત્ર (દેશ-સર્વવિરતિ) ના સૂચક

५ ५ ण (પાંચ પદની શરૂમાં આવતા પાંચ જ્ઞાનના સૂચક

६ ९ ण - (પદમાં વચ્ચે આવતા) નવનિધિના સૂચકો.

७ १४ ण - १४ પૂર્વના સૂચકો

દુઃખને નહિ "દુઃખની પરંપરા તોડવા માટે નવકાર મંત્ર છે"

મુ – પંચપરમેષ્ઠીના સૂચક.

મ ૪ મંગળરૂપ મહામંગલ

… મહામંત્રના સૂચક.

સ – અષ્ટ યોગની સિદ્ધિના સૂચક

ર – રત્નત્રયી (જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્ર) ના સૂચક.

ક્ષ – ત્રણ-લોકના સૂચક.

ણ – ૮ સિદ્ધિના સૂચક.

હ – આદિ-મધ્ય-અન્ત્ય મંગળના સૂચક.

——અનુપ્રેક્ષા ભાગ-૧ માંથી

આવી અનેક બાબતો દિવ્ય-શક્તિનિધાન નવકાર મહામંત્રમાં રહેલી છે, જે છે. ચિંતન અને કલ્પનાશક્તિ યોગ્ય જ્ઞાની-ગુરુની નિશ્રામાં વિચારવાથી સ્વતઃ સમજાય છે.

દરેક નદી "મરણની પરંપરા તોડવા માટે નવકારમંત્ર છે."

(૩) લોક સંજ્ઞાને છોડી દેવી. કારણ સંજ્ઞાને
જાણવી.

(૪) હિતકર વચન બોલવા બાબતમાં એક
પણ સહજ કરવું.

(૫) દુર્જન સંગ કુબુદ્ધિ એ આત્મવિકા-
સમાં પ્રતિબંધક છે, આત્મવિકાસ માટે સત્સંગ
આદિ આઠ ગુણો વિકાસના જરૂરી છે

(અ) અર્પણ-જીવન કરો આ તત્ત્વો ઉપર
અભિમતાનો ભાવ.

(આ) જિજ્ઞાસા- તત્ત્વને જાણવાની ઇચ્છા

(ઇ) શુશ્રૂષા-તત્ત્વને સાંભળવાની ઇચ્છા.

(ઈ) શ્રવણ-તત્ત્વને સાંભળવું.

(ઉ) બોધ-સાંભળેલ તત્ત્વોની જાણકારી

(ઊ) મીમાંસા-જાણ્યા પછીનું તત્ત્વનું મનન

(એ) પ્રતિપત્તિ-મનન પછી તત્ત્વનો સ્વીકાર

પાપ નહિં "પાપની પરંપરા તોડવા માટે
નવકાર મંત્ર છે"

(૯) સદાચારી-ધાર્મિક પુરૂષોની સેવા કરવી.

(૧૦) તત્વની જિજ્ઞાસા રાખવી.

(૧૧) જીવન પવિત્ર ગાળવું.

(૧૨) કષ્ટ વખતે સ્થિર-ધીર રહેવું.

(૧૩) નિર્દંભ જીવન ગાળવું.

(૧૪) ઇન્દ્રિયોના અનુકૂળ વિષયો પ્રત્યે
ાગ્ય કેળવવો.

(૧૫) સંસારનું વિરૂપપણું ચિંતવવું.

(૧૬) શરીર, ધન, વૈભવ આદિની મૂર્છા
ઉતારતા રહેવું.

(૧૭) ભગવાન ઉપર શ્રદ્ધા કેળવવી

(૧૮) સ્વાધ્યાય-ધ્યાન-જાપ માટે શાંત અને
વિત્ર સ્થાન પસંદ કરવું.

(૧૯) સમ્યક્ત્વ દૃઢ કરવું.

શ્રી નવકાર મંત્રને સાંભળનાર તથા ગણનાર
માનવીનું પાપ જાય છે.

અર્થાત તત્ત્વ નિશ્ચય "આ આવું જ છે" એવો નિર્ણય.

(ઔ) પ્રવૃત્તિ – તત્વનિર્ણય પછીનું તદનુસાર અનુષ્ઠાન.

આ રીતે આત્મવિકાસની પ્રાપ્તિ અભાગી છે, તેની પ્રાપ્તિમાં અદ્વેષભાવ એ પ્રથમ હેતુ છે. એટલેકે કોઇપણ જીવ પ્રત્યે દ્વેષ ન કરવો એ રહસ્ય છે

(૬) પોતાના ભૌતિક-કાર્યો માટે પારકી આશા કદી સેવવી નહિ સ્વાશ્રયી રહેવું"

(૭) સ્વજન-સંયોગોને નિઃસ્વાર્થભાવે વેદવા, સર્વ સંયોગ-સંબંધને બંધનરૂપ જાણવા:

(૮) કોઇ સ્તુતિ કરે તો ફુલાવું નહિ, નિંદા કરે તો કોપાયમાન થવું નહિ

...તાં, બેસતાં, આસતાં અર્થાત કોઇપણ કામમાં ...દયમાં નવકાર મંત્રનું સ્મરણ કરવું ...એ આત્માને લાભદાયક છે

સદાચારી-ધાર્મિક પુરુષોની સેવા કરવી.

(૯) સદાચારી-ધાર્મિક પુરુષોની સેવા કરવી.

(૧૦) તત્વની જિજ્ઞાસા રાખવી.

(૧૧) જીવન પવિત્ર ગાળવું.

(૧૨) કષ્ટ વખતે સ્થિર-ધીર રહેવું.

(૧૩) નિર્દંભ જીવન ગાળવુ.

(૧૪) ઇન્દ્રિયોના અનુકૂળ વિષયો પ્રત્યે વૈરાગ્ય કેળવવો.

(૧૫) સંસારનું વિરૂપપણું ચિંતવવુ.

(૧૬) શરીર, ધન, વૈભવ આદિની મૂર્છા ઉતારતા રહેવું.

(૧૭) ભગવાન ઉપર શ્રદ્ધા કેળવવી

(૧૮) સ્વાધ્યાય-ધ્યાન-જાપ માટે શાંત અને પવિત્ર સ્થાન પસંદ કરવું.

(૧૯) સમ્યક્ત્વ દૃઢ કરવું.

શ્રી નવકાર મંત્રને સાંભળનાર તથા ગણનાર માનવીનું પાપ જાય છે.

(૨૦) પ્રમાદનો વિશ્વાસ ન કરવો.

(૨૧) આત્મજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવા માટે સદા ઝંખના રાખવી.

(૨૨) વય, સદાચાર અને જ્ઞાનથી વૃદ્ધ પુરૂષોને અનુસરવું.

(૨૩) કુવિકલ્પો છોડવા.

(૨૪) આત્મતત્ત્વનો સાક્ષાત્કાર કરવા નિત્ય તલસવું.

(૨૫) શક્ય પ્રવૃત્તિનો જ આરંભ કરવો.

(૨૬) પૂર્ણના પક્ષપાતી થવું.

(૨૭) આત્મજ્ઞાનીની સેવા કરવી

(૨૮) રત્નપાત્ર સમાન શ્રી જિનેશ્વર મહારાજ અને ઉત્તમ પુરૂષો પ્રત્યે ભક્તિ ધારણ કરવી.

નવકાર મંત્ર સઘળા જ્ઞાનની ભારાખડી છે.

શ્રી નવકાર કેમ ગણાય ?

卐

શુદ્ધ થઇને.
શ્વેત વસ્ત્રો પહેરીને
સાનુકૂળ ભૂમિતલ પ્રમાર્જીને
આસન બાંધીને,
પૂર્વ યા ઉત્તર દિશા સન્મુખ બેસીને,
સુતરની શ્વેત માળા લઇને,
શ્વેત કટાસણું પાથરીને,
ઉણોદરી-વ્રતના પાલન-પૂર્વક,
ચિત્તને "શિવમસ્તુ સર્વ જગતઃ" ની
ભાવના વડે વાસિત કરીને,
દ્રષ્ટિને નાસિકા-અગ્રે સ્થાપીને,
ધીરે, ધીરે તેનો પ્રત્યેક અક્ષર
આખા શરીરમાં ફરી વળે.
— તેવી રીતે શ્રી નવકારનો જાપ કરવો જોઇએ,

પૂર્વમાં જેટલું ચાલશું તેટલું પશ્ચિમ દૂર જશે, તેમ
જેટલા નવકાર તરફ ચાલશું એટલું દુઃખ દૂર થશે.

* જાપ પૂરો થાય તે પછી ઓછામાં ઓછી પાંચેક મિનિટ સુધી આંખો બંધ કરીને તે સ્થળમાં બેસી રહેવું જોઇએ.

એમ કરવાથી જાપજન્ય સત્વની સ્પર્શનાનો અદ્ભુત યોગ સધાય છે, અને ક્યારેક ભાવ-સમાધિની અણમોલ પળ જડી જાય છે.

જાપ માટેનાં ઉપકરણો પૂરેપૂરા બહુમાન પૂર્વક પવિત્ર જગ્યામાં રાખવા જોઇએ.

જીભ એકલી જ નહિ, પરંતુ મન બરાબર શ્રી નવકાર ગણતાં શીખી જાય, તે તરફ આપણું લક્ષ્ય રહેવું જોઇએ.

એટલેકે મોટો ભાઈ, નાના ભાઇને કવિતા શીખવાડે તેમ આપણે મનરૂપી આપણા લઘુ-બંધુને સદ્ભાવપૂર્વક શ્રી નવકાર શીખવાડવો જોઇએ.

દુઃખ આવે કોઇ પાસે રડવા કરતાં "નવકાર" પાસે રડવાથી વધુ લાભ થશે.

ધાતુથી ઘડેલા પથરા સમાન [illegible] [illegible] ગોફણમાં નાખીને ફેંકેલા પથ્થર સમાન પાંશુ [illegible] છે. અંકુશમાંથી છૂટેલી ઘોડી [illegible] આનંદ [illegible] છે

આ અદ્ભુત કલ્પનાઓ [illegible] શક્તિના સામાન્ય સ્વરૂપને સમજવામાં ઉપયોગી [illegible] છે તે ખરેખર છે ત્યારે તેની શક્તિ તો અભિશાપિત પ્રદેશોમાં એક એક કરતાં [illegible] [illegible] ગમ્યાં [illegible] છે

૭ આકાર [illegible] એટલે મંત્રોચ્ચાર પૂર્વક નો [illegible] ઉપાંશુ [illegible] [illegible]. આનંદ માં [illegible] [illegible] [illegible] સમગ્ર દેહમાં ફેલાઈને બહાર નીકળે.

૮ આત્માઓ [illegible] [illegible] માતામાંથી બનાવેલા [illegible] [illegible] છિદ્રોવાળા [illegible] [illegible]

જેમ નદીઓ સમુદ્ર તરફ વહે છે, તેમ આપણી
સઘળી વિચારધારાઓ અને આપણા ભાવો
નારાયણ તરફ વહેવા જોઈએ.

[illegible] આરાધના કરીએ.

* [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

* [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] સ્મરણ કર્યા કરો તો

[illegible] પ્રાપ્ત થશે.

[illegible]

ચક્રવર્તીના હાથે જઈને એક પૈસાની ભી
માંગવા જેવું ગણાય

* નિયમા સર્વવિરતિધર આવા પંચપર
મેષ્ઠી ભગવંતો પાસે સંસારના નાશવંત સુખોની
માંગણી કરવા જેટલી નીચી ભૂમિકાએ ઉતરી
જવુ –

–તે મહાપૂણ્યે ગિરિશિખરનો યોગ થયા
પછી તેની તળેટીમાં ગબડી પડવા સમાન છે.

–સમુદ્ર પાસે શિરચ્છેદનો પ્રસ્તાવ મુ
સમાન છે.

–નંદનવનમાં જઈને કેસૂડાના ફૂલની શો
કરવા સમાન છે.

જેણે જીવનમાં નવકાર પ્રત્યેની શ્રદ્ધા ગુમાવી છે,
તેણે સર્વસ્વ ગુમાવ્યું છે, અને જેણે જીવનમાં
નવકાર પ્રત્યે શ્રદ્ધા પ્રગટાવી છે તેણે સર્વસ્વ
મેળવ્યું છે.

પ્રાકૃત ભાષામાં
...નો ઉપયોગ નથી ! ! !

શ્રી નવકાર મહામંત્ર શાશ્વત મંત્રા-
... છે. શરૂઆતથી અને અંતથી શ્રી નવકાર
... છે, શાશ્વતભાવ નથી, કેટલી તેના ૬૮
... અનાદિકાળથી એકધારા રૂપે આરાધક
આત્માઓને આધ્યાત્મિક લાભ આપી રહ્યો છે.

પરંતુ કાળબળની વિષમ અસરથી ઉત્સાહ
ઉગતરના લાગે પ્રાકૃતભાષાના બંધારણમાં
સ્થાન છે જ નહિ તેવા ણ નો ઉપયોગ
...ની ભક્તોએ વ્યાપક રીતે કેટલી કેટલીક
...ઓમાં થવા માંડ્યો છે.

જેમ દરેલા કામનો થાક જેમ રાત્રિનો આરામ
દૂર કરે છે, તેમ અશુભ વિચારથી થયેલો મનનો
સઘળો થાક નવકારનું ધ્યાન દૂર કરે છે

જેની અસર શબ્દમાં પણ શાશ્વત શ્રી **નવકાર મહામંત્રના** ઉચ્ચારણ ઉપર થવા લાગી, પરિણામે ણ ની જગ્યાએ ન બોલાવા લાગ્યો.

ડૂબતો માણસ તણખલું પકડે તેમ વ્યાકરણ સૂત્રને આગળ કરી અક્ષરોથી પણ શાશ્વત શ્રી **નવકાર મહામંત્રના** ઉચ્ચારભેદનું સમર્થન પણ ગુરુનિશ્રાએ સમ્યક્જ્ઞાનની પરિણતિ મેળવવા ભાગ્યશાળી નહિં બનેલા દ્વારા થવા માંડયું.

હકીકતમાં **શ્રી નવકાર મહામંત્ર** અક્ષરે પણ શાશ્વત છે, તો તેમાં વૈકલ્પિક-બાબતનો સમાવેશ શક્ય નથી.

પતંગીયું એકવાર જો દીવાની જ્યોત જોઈ જાય તો પછી તો એ પાછું ખસતું નથી, એ અંધકારમાં નહિ જાય, એમ આપણે નવકાર પામે આવ્યા પછી પાછા ન ખસવું જોઈએ.

વળી પ્રાકૃતભાષાના મૌલિક બંધારણ પ્રમાણે
નો પ્રયોગ જ અવાસ્તવિક છે.

જુઓ! આ માટે આગમપ્રજ્ઞ વિદ્વદ્વર્ય પ્રાચીન હસ્તલિખિત-પ્રતિઓની વિવિધ લિપિઓના મર્મજ્ઞ નિષ્ણાત, સાહિત્ય-સંશોધક, સ્વ. પૂ. મુનિ શ્રી પુણ્યવિજયજી મ. શ્રીએ સચોટ પ્રતિપાદન કર્યું છે. તે અક્ષરશઃ ઉદ્ધૃત કર્યું છે.

“××× પ્રાચીનકાળમાં પ્રાકૃતભાષામાં આદ્ય [illegible] વગેરે પ્રયોગોમાં પદ-[illegible] તરીકે ન વ્યંજનને સ્થાન હતું. તે સિવાય પ્રાકૃતમાં ન વ્યંજન સ્વીકારવામાં જ નહોતો આવ્યો.

શ્રી નવકાર મહામંત્રના વર્ણોનું ચિંતન કાચા પારાની ઉકળેલ પાણીની જેમ કર્મોના બંધનોને ઓગાળી દે છે.

અને ક્ષ ની વચ્ચેના વર્ણો = શ-ષ, તથા
ર્ગ, ચવર્ગ અને તવર્ગના છેલ્લા અક્ષરો =
, ઞ, ન, આટલા અક્ષરો નથી હોતા"

શ્રી કલ્પ (બૃહત્કલ્પ) સૂત્રચૂર્ણિકારે-
તેમજ ટીકાકાર આચાર્ય શ્રી મલયગિરિસૂરિ
એ પણ કલ્પભાષ્યની 'सक्कय-पायय वयणाइं"
(ગા૦ ૨) ની વ્યાખ્યામાં પણ પ્રાકૃત-લક્ષણનો
નિર્દેશ કરતાં ઉપર્યુક્ત ભરતમુનિપ્રણીત-
લક્ષણ કે ગાથાનો જ ઉલ્લેખ કર્યો છે."

શ્રી કલ્પસૂત્ર (ચૂર્ણિ-નિર્યુક્તિ ટિપ્પણ-
ગુજરાતી અનુવાદ આદિ સારાભાઇ નવાબે પ્રકા-
શિત પુસ્તક) ના "પ્રાસ્તાવિક" લખાણ
(પા ૫. ૪ થો નંબર) માંથી ઉદ્ધૃત.

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર એટલે પાપરૂપી પર્વતને
ભેદવા વજ્ર સમાન.

તે આ પ્રમાણે,

દ્ધા, જ્ઝ, વ્વ, ક્કા, વ્વ, પ્પ, વ્વે.

પ્ર. ૭ ગુરૂ એટલે ?

જેને બોલતાં જીભ ઉપર જોર આવે તે.

પ્ર ૮ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં બે વિભાગ છે, તે કયા ?

શરૂઆતના પાંચ પદ તે અધ્યયન અને છેલ્લા ચાર પદ તે ચૂલિકા.

પ્ર. ૯ અધ્યયન એટલે ?

કોઇ પણ મોટા ગ્રંથનો મુખ્ય વિભાગ.

પ્ર ૧૦ ચૂલિકા એટલે શું ?

શિખર.

એટલે કે શ્રી નવકાર-મંત્રની અદ્‌ભુત-શક્તિઓનું જેમાં વર્ણન છે

દુનિયામાં કહેવાય છે કે-ચમત્કાર ત્યાં નમસ્કાર !
પણ ખરી રીતે નમસ્કાર હોય
ત્યાં ચમત્કાર હોય જ !

પ્ર. ૧૬ (અ) શ્રી નમસ્કાર માં ૩૭ વ્યંજન માંથી કેટલા વ્યંજનો છે?

ઓગણીસ.

(આ) તે કયા કયા?

ક, ગ, ચ. જ, ઝ, ણ, ઢ, ત, દ, ધ, પ, મ, ય, ર, લ, વ, સ, હ, અને અનુસ્વાર

પ્ર. ૧૭ શ્રી નવકાર મહામંત્રના જાપમાં નવકારવાળી શી રીતે ગણવી?

અધખુલી–મુઠી ઉપર માળા રાખી અંગુઠાથી મણકા ફેરવવા.

પ્ર. ૧૮ નવકારના એક અક્ષરના જાપથી કેટલા પાપ જાય?

સાત સાગરોપમના.

પ્ર. ૧૯ નવકારના એક પદના જાપથી કેટલા પાપ જાય?

પચાસ સાગરોપમના.

બીજા કામ ભલે કરો! પણ નવકારને ન ભૂલો.

૯- પદના ૯- સાગરો.
૮- પદના ૮- "
૭- ગુરૂના ૭- "

કુલ ૨૪ સાગરોપમ-
ઉમેરવાથી ૫૦૦ થાય છે.

પ્ર. ૨૧ એક બાંધી નવકારવાળીના જાપથી કેટલા પાપ જાય?

૫૪૦૦૦ (ચોપન હજાર) સાગરોપમના.

પ્ર ૨૨ શ્રી નવકારના જાપથી ભીલ-ભીલડીને શું થયેલું?

જંગલમાં રહેતા ભીલ-ભીલડીને એક તપસ્વી જૈન સાધુ મહારાજના સમાગમથી જીવહિંસાનો ત્યાગ કરી શ્રી નમસ્કાર-મહામંત્ર શીખી તેના જાપના પ્રભાવે તેઓ મરીને દેવલોકમાં ઉત્પન થયા.

સર્વ જીવોને હું ખમાવું છું.

૨૪ શ્રી નવકારના જાપથી શૂળી ઉપર ચડેલ ચોરને શું થયું?

કોઈ રાજ્યમાં ભયંકર લુંટફાટ કરનાર ચોરને પકડી રાજાએ શૂળી ઉપર ચઢાવ્યો. અને એવો હુકમ કર્યો કે કોઈએ તેની સાથે વાતચીત કરવી નહી તેમજ પાસે પણ જવું નહી.

ચોરને મોતની અણી વખતે ભયંકર તરસ લાગી, પાણી–પાણીની બૂમ પાડવા લાગ્યો, પણ રાજાના કડક હુકમથી કોઈ પાસે જતું નથી.

તે વખતે જિનદાસ નામના શેઠ બહાર-ગામથી આવી રહ્યા હતા, તેમણે ચોરનો પોકાર સાંભળી શ્રાવક તરીકે દુઃખીયાનું દુઃખ દુર કરવાની લાગણીથી રાજાની આજ્ઞાની પરવા કર્યા વગર ચોરની પાસે જઈ કહ્યું કે ભાઈ તું નમો અરિહંતાણં

સુગંધવાળા ફૂલના જેવું શ્રી નવકાર મંત્રના સ્મરણવાળું જીવન છે

કોઇ ગામના રાજાને ગામ બહાર વહેતી નદીના પૂરમાં ચોમાસામાં બીજોરૂં મળી આવેલ અને તેના મધુર સ્વાદથી રાજાને બીજોરૂં ખાવાની તમન્ના થઇ, તે બીજોરાનો બગીચો તેના ગામથી કેટલેક દૂર હતો, વચ્ચે આડી મોટી નદી હતી. બીજોરૂં લેવા માટે જે જાય તેને તે બગીચાનો અધિષ્ઠાયક દેવ મારી નાખતો. પણ મરનાર વ્યક્તિ બીજોરાને પાણીમાં ફેંકી દેતો. તેથી પાણીના પ્રવાહમાં તે બીજોરૂં રાજાને મળી જતું. પણ આ રીતે બીજોરૂં લાવવા માટે મોતના ભયથી કોઇ જવા તૈયાર થતું નહીં એટલે રાજાએ ગામના બધા માણસોની ચીઠ્ઠીઓ બનાવેલી, તે પ્રમાણે જેનો વારો આવે તેને રાજાના હુકમથી પરાણે પણ જવું પડતું.

એક વખતે જિનદત્ત નામના શ્રાવકનો

[illegible] [illegible]. [illegible] તે નવકાર
મહામંત્રનું સ્મરણ કરતા ગાઈ ગાઈ, ।
ને બગીચામાં ગયા પછી નવકાર
મહામંત્ર જોરમાં બોલવા માંડયો, તેથી
તે દુષ્ટ દેવ પણ કબજે થઇ ગયો, અને
હાથ જોડીને જિનદત્ત શેઠને કહ્યું કે
"તમે મારો ઉદ્ધાર કર્યો, માટે હવેથી
તમોને હું ઘર બેઠે બીજોરૂં આપી જઇશ."

પ્ર. ૨૬ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રની આરાધના શી રીતે થાય ?

ત્રણ રીતે

(૧) અઢાર દિવસના ઉપધાનથી

(૨) વીસ દિવસ ખીરના એકાસણાં કરી રોજ ૫૦૦૦ સફેદ ફૂલ નવકાર ગણી પ્રભુજીને ચઢાવવા સાથે ૧ લાખ નવકાર ગણવાથી

ભાવના નથી જે આત્માને ભવના ખારાં જળ,
તેને તેજ મળે છે ચાખવા અમૃત શ્રી નવકારનાં.

(૩) નવ એકાસણાનો તપ કરવાથી.

પ્ર. ૨૭ નવકારનું સ્મરણ તીર્થંકરો કરે ખરા ?

ના. કેમ કે તીર્થંકરો પોતે અરિહંત છે અને આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, અને સાધુ તેમના કરતાં નાના છે, તેથી તીર્થંકરો ફક્ત ણમો સિદ્ધાણં એટલું જ બોલે આ વાત માત્ર છેલ્લા ભવની અપેક્ષાએ જાણવી.

પ્ર. ૨૮ શ્રી નવકાર મંત્ર કોણે બનાવેલ છે ?

કોઈએ બનાવ્યો નથી ! શાશ્વત છે ! દરેક તીર્થંકરોના શાસનમાં શ્રી નવકાર શબ્દથી અને અર્થથી (૬૮ અક્ષર પ્રમાણ) આવો, ને આવો જ હોય છે.

જેના મનમાં શ્રી નવકાર !
તેને શું કરશે સંસાર ?

શ્રી નવકારના અજવાળે સહુના જીવન મંગલમય બને છે.

પ્ર. ૩ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રનું
સૈદ્ધાંતિક નામ શું ?
શ્રી પંચ-પરમેષ્ઠિ-નમસ્કાર-મહામંત્ર

પ્ર. ૪ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રનું
પારિભાષિક નામ શું ?
શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર.

પ્ર. ૫ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રનું
વ્યાવહારિક નામ શું ?
શ્રી નવકાર મંત્ર.

પ્ર. ૬ અડસઠનો આંક શું સુચવે છે ?
- ૬ + ૮ = ૧૪ પૂર્વ

એટલે નવકાર ૧૪ પૂર્વનો સાર છે.
- ૬ + ૮ = ૧૪ ગુણસ્થાનક.

શ્રી નવકારના ધ્યાનથી ૧૪ મું ગુણસ્થાનક (જેનાથી મોક્ષમાં જવાય છે) પ્રાપ્ત થાય છે.

શ્રી નવકાર ન ગમે ત્યાં સમજવું કે-ભવની મોટી પરંપરા બાકી છે.

તેથી આપણાં કરેલાં કર્મો જ આપણને દુઃખી કરે છે. એ વાત મનમાં નક્કી થવાથી શ્રી નવકારને ગણનારો બહારના ખરાબ નિમિત્તો–ખરાબ પરિસ્થિતિથી દુઃખી થતો નથી

પણ આ બહાને કર્મનો ભાર હળવો થાય છે. અને શ્રી નવકારનો જાપ વધુ કરવાની તક મળી એમ જાણી રાજી થાય છે.

પ્ર. ૧૪ શ્રી નવકારના જાપનું ફળ શું?

પાપ કરવાની વૃત્તિનો નાશ.

અર્થાત્ પાપ કરવુ જેટલું ભયંકર નથી. એના કરતાં પાપ કરવાની વૃત્તિ વધુ ભયંકર હોઇ શ્રી નવકારના જાપથી પાપ વૃત્તિનો સદંતર નાશ શ્રી નવકારમંત્રના જાપનું મુખ્ય ફળ છે.

પ્ર. ૧૫ શ્રી નવકારને ચિંતામણિ, કલ્પવૃક્ષ કામધેનું આદિથી પણ વધારે મહિમાવાળો કેમ કહ્યો છે?

સર્વ પ્રાણીઓ કલ્યાણભાગી બનો.

ચિંતામણિ આદિ પદાર્થોથી મનની ધારણાઓ પૂરી પાડે છે, પણ પુણ્યનો ઉદય હોય તો

વળીએ ભૌતિક પદાર્થોને મેળવવાની લાલસા ઘટાડવાને બદલે વધારી મુકે છે.

પણ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર તો પુણ્ય ન હોય અને પ્રબલ પાપનો ઉદય હોય તો તે પાપને તોડી પુણ્ય વધારી જગતના ભૌતિક પદાર્થો મેળવી આપે છે, તેમજ તે ભૌતિક પદાર્થોની લાલસા પણ ઘટાડી દે છે.

માટે શ્રી નવકાર ચિંતામણિ રત્ન આદિ કરતાં પણ ચડીયાતો છે.

૧૬ કેટલા નવકાર ગણવાથી નરક-તિર્યંચની ગતિ બંધ થાય?

નવલાખ

શાસ્ત્રોમાં કહ્યું છે કે "નવ લાખ જપંતા નરક નિવારે."

સર્વજ્ઞ સર્વ જીવો પ્રત્યે સાક્ષી.

છઠ્ઠા પદના આગળ બે લીટી કરવી.
નવમા પદની પછી બે લીટી કરવી.
ત્રીજા પદની પછી અલ્પવિરામ (,)
સાતમા પદની પછી એક ઉભી લીટી,
આઠમા પદની પછી અર્ધવિરામ (:) કરવો.

પછી નવકાર મહામંત્રની લેખની સુધી દેવનાગરી (હિન્દી) લિપિને અનુસરતી લખવી.

૧૮ શ્રી નવકાર મહામંત્ર બોલવાની પદ્ધતિ શી?

શ્રી નવકારના શરૂઆતના પાંચ પદ સૂત્રાત્મક રીતે બોલવા.
એટલે કે શરૂઆતના કેટલાક અક્ષરો ઉંચા સ્વરે બોલી ત્યાર પછી કેટલાક અક્ષરો મધ્યમ સ્વરે બોલી છેલ્લા અક્ષરો ઉતરતા સ્વરે બોલવા.
અને છેલ્લા ચાર પદો શ્લોકની જેમ

સઘળા રોગો નાશ પામે.

પહેલી લીટી ઉંચા સ્વરથી, બીજી લીટી મધ્યમ સ્વરથી, ત્રીજી લીટી ઉતરતા સ્વરથી અને ચોથી લીટી નીચા સ્વરથી ગાવાની.

પ્ર. ૨૦ શ્રી નવકાર એ મહામંત્ર કેમ ?

મંત્ર તેને કહેવાય કે જેનું સ્મરણ કરવાથી મનની પીડા ટળે, પણ દુનિયાના મંત્રો પુણ્યના ઉદયના આધારે ફળતા હોય છે, જ્યારે શ્રી નવકાર તો પુણ્યના ઉદયની ગેરહાજરીએ પણ પાપને તોડીને મનને આર્તધ્યાનમાંથી બચાવે છે.

માટે શ્રી નવકારને મહામંત્ર કહેલ છે.

પ્ર. ૨૧ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં કોની આરાધના છે ?

પંચ પરમેષ્ઠિઓની.

કેમ કે પાંચ પરમેષ્ઠિઓનાં આદર્શને સામે રાખી તેની આજ્ઞા પ્રમાણે

જીવનનું પ્રયાણ શરૂઆતનું અને
શ્રી નવકારથી પ્રારંભ થાય છે.

૨ મરતી વખતે નવકાર કેમ સંભળાવાય છે?

શુભ ધ્યાન રહે તે માટે.

કેમ કે મરતી વખતે ઘણાને ત્રિદોષના કંપની વેદના થતી હોય છે. તેથી ભલભલા જ્ઞાનીઓ પણ દુર્ધ્યાન ન થઈ જાય તે માટે બીજા બધા શાસ્ત્રોને એક બાજુ રાખી માત્ર નવકારનું જ સ્મરણ કરતા હોય છે. માટે નવકારથી શુભ ધ્યાન ટકી રહે તેથી મરતી વખતે ખાસ નવકાર સંભળાવાય છે.

૨૩ શ્રી નવકારનું સ્મરણ ગમે ત્યારે ગમે તેવી સ્થિતિમાં કરી શકાય ખરૂં?

હા.

કેમ કે નવકારનું સ્મરણ અશુભ સંસ્કારોને રોકવા માટે ગમે ત્યારે

આગળનું પૃ.

પહેલી લીટી ઉંચા સ્વરથી, બીજી લીટી મધ્યમ સ્વરથી, ત્રીજી લીટી ઉતરતા સ્વરથી અને ચોથી લીટી નીચા સ્વરથી બોલવી.

પ્ર. ૨૦ શ્રી નવકાર એ મહામંત્ર કેમ ?

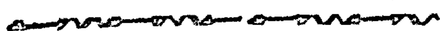
મંત્ર તેને કહેવાય કે જેનું સ્મરણ કરવાથી મનની પીડા ટળે, પણ દુનિયાના મંત્રો પુણ્યના ઉદયના આધારે ફળતા હોય છે, જ્યારે શ્રી નવકાર તો પુણ્યના ઉદયની ગેરહાજરીએ પણ પાપને તોડીને મનને આર્તધ્યાનમાંથી બચાવે છે.

માટે શ્રી નવકારને મહામંત્ર કહેલ છે.

પ્ર. ૨૧ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં કોની આરાધના છે ?

પંચ પરમેષ્ઠિઓની.

કેમ કે પાંચ પરમેષ્ઠિઓનાં આદ સારો ધારી તેની આજ્ઞા પ્ર

સર્વ જીવ પરહિતમાં તત્પર થાઓ.

જીવનનું ઘડતર કરવાનું બળ
શ્રી નવકારથી પ્રાપ્ત થાય છે.

પ્ર. ૨૨ મરતી વખતે નવકાર કેમ
સંભળાવાય છે ?

શુભ ધ્યાન રહે તે માટે.
કેમ કે મરતી વખતે હજારો વિંછીના
ડંખની વેદના થતી હોય છે. તેથી
ભલભલા જ્ઞાનીઓ પણ દુર્ધ્યાન ન થઈ જાય તે
માટે બીજા બધા શાસ્ત્રોને એક
બાજુ રાખી માત્ર નવકારનું જ સ્મરણ
કરતા હોય છે. માટે નવકારથી શુભ–
ધ્યાન ટકી રહે તેથી મરતી વખતે ખાસ
નવકાર સંભળાવાય છે.

પ્ર. ૨૩ શ્રી નવકારનું સ્મરણ ગમે ત્યારે
ગમે તેવી સ્થિતિમાં કરી શકાય ખરૂં ?

હા.
કેમ કે નવકારનું સ્મરણ અશુભ
સંસ્કારોને રોકવા માટે ગમે ત્યારે

જીવનનું ઘડતર કરવાનું બળ
શ્રી નવકારથી પ્રાપ્ત થાય છે.

પ્ર. ૨૨ મરતી વખતે નવકાર કેમ સંભળાવાય છે ?

શુભ ધ્યાન રહે તે માટે.
કેમ કે મરતી વખતે હજારો વિંછીના
ડંખની વેદના થતી હોય છે. તેથી
ભલભલા જ્ઞાનીઓ પણ દુર્ધ્યાન ન થઇ જાય તે
માટે બીજા બધા શાસ્ત્રોને એક
બાજુ રાખી માત્ર નવકારનું જ સ્મરણ
કરતા હોય છે. માટે નવકારથી શુભ–
ધ્યાન ટકી રહે તેથી મરતી વખતે ખાસ
નવકાર સંભળાવાય છે.

પ્ર. ૨૩ શ્રી નવકારનું સ્મરણ ગમે ત્યારે ગમે તેવી સ્થિતિમાં કરી શકાય ખરૂં?

હા.
કેમ કે નવકારનું સ્મરણ અશુભ
સંસ્કારોને રોકવા માટે ગમે ત્યારે

સર્વ જીવોને ખમાવું છું.

[illegible]

પ્ર. ૨૦ શ્રી નવકાર ને મહામંત્ર કેમ ?
મંત્ર તેને કહેવાય કે જેનું સ્મરણ કરવાથી મનની પીડા ટળે, પણ દુનિયાના મંત્રો પુણ્યના ઉદયના આધારે ફળતા હોય છે, ત્યારે શ્રી નવકાર તો પુણ્યના ઉદયની ગેરહાજરીએ પણ પાપને તોડીને મનને આર્તધ્યાનમાંથી બચાવે છે.
માટે શ્રી નવકારને મહામંત્ર કહેલ છે.

પ્ર. ૨૧ શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રમાં કોની આરાધના છે ?
પંચ પરમેષ્ઠિઓની.
કેમ કે પાંચ પરમેષ્ઠિઓનાં આદર્શને સામે રાખી તેની આજ્ઞા પ્રમાણે

સર્વ જીવ પરહિતમાં તત્પર થાઓ.

સુવાવડ આદિ અશુચિ વાતાવરણમાં પણ હોઠ કે જીભ હલાવ્યા વિના નવકાર ગણી શકાય, અને ખાસ કારણે ઊંચા સ્વરથી પણ નવકાર બોલી શકાય.

પ્ર. ૨૪ શ્રી નવકારના જાપ માટે જરૂરી બાબતો કઈ ?

જાપની પદ્ધતિ પ્રમાણે તો ઘણી બાબતો ધ્યાનમાં રાખવા જેવી છે, અને તે યોગ્ય જ્ઞાની ગુરૂ પાસેથી જાણી લેવી. છતાં ટૂંકમાં નીચેની બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી.

(૧) નિયત સ્થાન. (આસન)

(૨) નિયત સમય.

(૩) નિયત સંખ્યા.

એટલે કે ચોક્કસ જગ્યાએ, નક્કી કરેલા સમયે એક સરખી સંખ્યાના ધોરણે શ્રી નવકાર મહામંત્રનો જાપ કરવો જરૂરી છે.

તેનાથી ટુંક સમયમાં ચિત્ત-શાંતિનો અનુભવ થાય છે.

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર
સ્તવન

સમરજીવ એક નવકાર નિજ હેજશું,
અવર કોઈ આળપંપાળ દાખે !
વર્ણ અડસઠ નવકારના નવપદ,
સંપદા આઠ અરિહંત ભાખે ॥૧॥

આદિ અક્ષર નવકારના સ્મરણથી,
સાત સાગર ટળી જાય દૂરાં ।
એક પદ ઉચ્ચરે દુરિત દુઃખડાં હરે,
સાગર આયું પચાસ પુરાં ॥

સર્વપદ ઉચ્ચારતાં પાંચસે સાગર,
સહસ ચોપન નવકારવાળી
સ્નેહ મન સંવરી હર્ષ ભર હેજ ધરી,
લાખ નવ જાપથી કુગતિ ટાળી ॥૩॥

દુશ્મનો ઉપર પણ સ્નેહવાળા બનો.

સ્મશાન આદિ અશુચિ વાતાવરણમાં પણ હોઠ કે જીભ હલાવ્યા વિના નવકાર ગણી શકાય, અને ખાસ કારણે ઊંચા સ્વરથી પણ નવકાર બોલી શકાય.

પ્ર. ૨૪ શ્રી નવકારના જાપ માટે જરૂરી બાબતો કઈ?

જાપની પદ્ધતિ પ્રમાણે તો ઘણી બાબતો ધ્યાનમાં રાખવા જેવી છે, અને તે યોગ્ય જ્ઞાની ગુરૂ પાસેથી જાણી લેવી. છતાં ટૂંકમાં નીચેની બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી.

(૧) નિયત સ્થાન. (આસન)

(૨) નિયત સમય.

(૩) નિયત સંખ્યા.

એટલે કે ચોક્કસ જગ્યાએ, નક્કી કરેલા સમયે એક સરખી સંખ્યાના ધોરણે શ્રી નવકાર મહામંત્રનો જાપ કરવો જરૂરી છે.

તેનાથી ટુંક સમયમાં ચિત્ત-શાંતિનો અનુભવ થાય છે.

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર
સ્તવન

સમરજીવ એક નવકાર નિજ હેજશું,
અવર કાંઇ આળપંપાળ દાખે !
વર્ણ અડસઠ નવકારના નવપદ,
સંપદા આઠ અરિહંત ભાખે ॥૧॥
આદિ અક્ષર નવકારના સ્મરણથી,
સાત સાગર ટળી જાય દૂરાં ।
એક પદ ઉચ્ચરે દુરિત દુઃખડાં હરે,
સાગર આયું પચાસ પુરાં ॥
સર્વપદ ઉચ્ચારતાં પાંચસે સાગર,
સહસ ચોપન નવકારવાળી
સ્નેહ મન સંવરી કર્મ ભર હેજ ધરી,
લાખ નવ જપથી દુર્ગતિ ટાળી ॥૨॥

[illegible] ,

[illegible] કરી ।

[illegible] ,

[illegible] તોરી ॥૪॥

[illegible] નહી [illegible] નહી,

[illegible] કોડી ।

કીર્તિવિમલ કહે મુક્તિ લીલા લહે ,

આપણાં કર્મ આઠે નિછોડી ॥૫॥

શ્રી નવકાર મહામંત્રના જાપથી મેળવવા
યોગ્ય આદર્શ વિચારધારાનું

✿ સુંદર ગીત ✿

તોર મંત્રની છે : (રાગ

આશા છે કાળમાં...નવકાર.

સુખમાં છલકાય નહિ !

દુઃખમાં રડાય નહિ !!

ભક્તિ ભૂલાય નહિ હો...આશા છે. ૧

મન સંઘરાય નહિ :

એકતા ખવાય નહિ !!

મમતા ધરાય નહિ હો...આશા છે. ૨

કુડું બોલાય નહિ ;

ચોરી કરાય નહિ !!

કોઇને દબાય નહિ હો...આશા છે. ૩

[illegible] નહિ !

[illegible] નહિ !!

[illegible] નહિ હો...માળા છે૦ ૫

[illegible] નહિ !

[illegible] નહિ !!

[illegible] નહિ હો...માળા છે૦ ૬

અભક્ષ્ય ખવાય નહિ !

ટોકીઝ જવાય નહિ !!

ગાંઠો તજવાય નહિ હો....માળા છે૦ ૭

રાત્રે ખવાય નહિ !
હોટલમાં જવાય નહિ !!
વિવેક તજાય નહિ હો...માળા છે૦ ૮

નીતિ છોડાય નહિ !
ફરજ ચુકાય નહિ !!
ભોગોમાં ફસાય નહિ હો...માળા છે૦

બોલ્યું બદલાય નહિ !
આકરું બોલાય નહિ !!
ઉદ્ભટવેષ પહેરાય ..હિ હો....માળા

ગુરુ [illegible] લેવું !
ધર્મ વિસાર દેવું !!
[illegible] નહિ દો... આશા હે૦ ૧૧

ગુરુ ભુલાય નહિ !
ભગવાન ભુલાય નહિ !!
[illegible] કરી દો... આશા હે૦ ૧૨

કર્મોને તોડવા !
દેવોને [illegible] !!
[illegible] કરી દો... આશા હે૦ ૧૩

નિયમ ભુલાય નહિ !
વિધિ ભુલાય નહિ !!
મુક્તિ [illegible] કરી દો... આશા હે૦ ૧૪

ધર્મ વિસરાય નહિ !
[illegible] ભુલાય નહિ !!
[illegible] કરી દો... આશા હે૦ ૧૫

卐

ગુંદર ચવાય નહિ !
પરને પીડાય નહિ !!
પાપને પોષાય નહિ હો...માળા છે૦ ૫

કુદૃષ્ટિ થાય નહિ !
આળ દેવાય નહિ !!
ટોળું મચાય નહિ હો...માળા છે૦ ૬

અભક્ષ્ય ખવાય નહિ !
ટોકીઝ જવાય નહિ !!
શાસન લજવાય નહિ હો....માળા છે૦ ૭

રાત્રે ખવાય નહિ !
હોટલમાં જવાય નહિ !!
વિવેક તજાય નહિ હો...માળા છે૦ ૮

નીતિ છોડાય નહિ !
ફરજ ચુકાય નહિ !!
ભોગોમાં ફસાય નહિ હો...માળા છે૦ ૯

બોલ્યું બદલાય નહિ !
આકરું બોલાય નહિ !!
ઉદ્ભટવેષ પહેરાય ..હિ હો....માળા છે૦ ૧૦

[illegible] ભુલાય નહિ !

ધર્મ વિસરાય નહિ !!

[illegible] કદી રે... આત્મા મેં૦ ૧૧

પ્રેમ ભુલાય નહિ !

[illegible] ભુલાય નહિ !!

[illegible] કદી રે... આત્મા મેં૦ ૧૨

[illegible] !

[illegible] !!

[illegible] કદી રે... આત્મા મેં૦ ૧૩

વિદ્યા ભુલાય નહિ !

વિધિ ભુલાય નહિ !!

મુક્તિ [illegible] કદી રે... આત્મા મેં૦ ૧૪

ધર્મ વિસરાય નહિ !

[illegible] ભુલાય નહિ !!

[illegible] કદી રે... આત્મા મેં૦ ૧૫

卐

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રનો મહિમા
સૂચવતું માર્મિક પદ

બોલ મા! બોલ મા! બોલ મા રે,
શ્રી નવકાર વિના કશું બોલ મા
શ્રી નવકારનું ધ્યાન તજીને,
વિષયનું વિષ તું ઘોળ મા રે....નવકાર૦
જગતના સુખ સહુ ક્ષણિક છે રે,
તેના ભોગ વિલાસમાં ડોલ મા રે, નવકાર૦
ગા હરામ કરીને કુદકા મારી
નરકની બારી તું ખોલ મા રે, નવકાર૦
ગુરુવચનો સાચું ભાન જ કેળવી,
અવર મંત્ર તું બોલ મા રે નવકાર૦
શાશ્વત-સુખની પ્રાપ્તિ માટે,
નવકાર વિના કશું બોલ મા રે, નવકાર૦

卐

શ્રી નવકારના જાપથી અંતરંગ આત્મશક્તિઓના
વિકાસ સાથે જગતના ભૌતિક પદાર્થો
યથાયોગ્ય રૂપે મળે છે, તેથી જ
નવકાર સર્વ મંત્ર શિરોમણિ

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રનો મહિમા સૂચવતું માર્મિક પદ

બોલ મા ! બોલ મા ! બોલ મા રે,
શ્રી નવકાર વિના કશું બોલ મા
શ્રી નવકારનું ધ્યાન તજીને,
વિષયનું વિષ તું ઘોળ મા રે....નવકાર૦
જગતના સુખ સહુ ક્ષણિક છે રે,
તેના ભોગ વિલાસમાં ડોલ મા રે, નવકાર૦
યા હોમ કરીને કુદકા મારી
નરકની બારી તું ખોલ મા રે, નવકાર૦
ગુરુવચણે સાચું ભાન જ કેળવી,
અવર મંત્ર તું બોલ મા રે નવકાર૦
શાશ્વત-સુખની પ્રાપ્તિ માટે,
નવકાર વિના કશું બોલ મા રે, નવકાર૦

卐

શ્રી નવકારના જાપથી અંતરંગ આત્મશક્તિઓના
વિકાસ સાથે જગતના ભૌતિક પદાર્થો
યથાયોગ્ય રૂપે મળે છે, તેથી શ્રી
નવકાર સર્વ મંત્ર શિરોમણિ છે

અ...તિ...થિ... !!!

હે અતિથિ ! નમસ્કાર !
હે તું મારે ત્યાં
વિચિત્ર મહેમાન
બની ને આવ્યો !
હો
ઘણું જ અકળ રહ્યું !
હવે
મારું મન મધ મધાટ કરી રહ્યું !
મનનો દીવડો પ્રગટાવી રહ્યું !
વિચારો પર લાગેલી
વાસનાની ધુળ
ખંખેરી રહ્યું !
તું મારો સૌભાગ્યશાળી અતિથિ છે
તારા સ્વાગત માટે
તો જુગ જુના આલંબન બનેલ
પાપ અને વિકારોને

હાથ જોડીને
માફી માંગીને
વિદાય કરી દીધા છે
હવે મારું જીવન
ધન્ય બની ગયું !
કૃતાર્થ બની ગયું !
તું મારો અતિથિ બન્યો
એ મારે મન
પરમ-સૌભાગ્યની વાત છે !!!

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રનો મહિમા

સૂચવતું માર્મિક પદ

બોલ મા! બોલ મા! બોલ મા રે,
શ્રી નવકાર વિના કશું બોલ મા
શ્રી નવકારનું ધ્યાન તજીને,
વિષયનું વિષ તું ઘોળ મા રે....નવકાર
જગતના સુખ સહુ ક્ષણિક છે રે,
તેના ભોગ વિલાસમાં ડોલ મા રે, નવકા
યા હોમ કરીને કુદકા મારી
નરકની બારી તું ખોલ મા રે, નવક
ગુરુવચણે સાચું ભાન જ કેળવી,
અવર મંત્ર તું બોલ મા રે નવ
શાશ્વત-સુખની પ્રાપ્તિ માટે,
નવકાર વિના કશું બોલ મા રે, ન

卐

શ્રી નવકારના જાપથી અંતરંગ આત્મશક્તિ
વિકાસ સાથે જગતના ભૌતિક પદાર્
યથાયોગ્ય રૂપે મળે છે, તેથી શ્રી
નવકાર સર્વ મંત્ર શિરોમણિ છે

અ...તિ...થિ...!!!

...તિથિ ! નમસ્કાર !

...ઉં મારે ત્યાં
 મહિમા મહેમાન
  બની ને આવ્યો !
   તો
...મ એમ થયું !
   હવે
...હું તન પર સ્પર્શ કરી લઉં !
  મનમાં દીવડો પ્રગટાવી લઉં !
...ચહેરા પર લાગેલી
  વાસનાની ધૂળ
   ખંખેરી લઉં !
 મારો સોહામણો અતિથિ છે
  તારા સ્વાગત અર્થે
   તો જુગ જુના બાંધેલ અનેક
    પાપ અને વિકારોને
...ાથ જોડીને
 માફી માંગીને
  વિદાય કરી દીધા છે
...વે મારું જીવન
 ધન્ય બની ગયું !
  કૃતાર્થ બની ગયું !
...તું મારો અતિથિ બન્યો
 એ મારે મન
  ...રમ-સૌભાગ્યની વાત છે !!!

શ્રી નવકાર મહામંત્રનો મહિમા
સમજાવતું માર્મિક પદ

બોલ મા! બોલ મા! બોલ મા રે,
શ્રી નવકાર વિના કશું બોલ મા
શ્રી નવકારનું ધ્યાન તજીને,
વિષયનું વિષ તું ઘોળ મા રે....નવકાર૦
જગતના સુખ સહુ ક્ષણિક છે રે,
તેના ભોગ વિલાસમાં ડોલ મા રે, નવકાર૦
ના સંગ કરીને કુલટા નારી
નરકની બારી તું ખોલ મા રે, નવકાર૦
ગુરુવચને સાચું જ્ઞાન જ કેળવી,
અવર મંત્ર તું બોલ મા રે નવકાર૦
શાશ્વત-સુખની પ્રાપ્તિ માટે,
નવકાર વિના કશું બોલ મા રે, નવકાર૦

卐

શ્રી નવકારના જાપથી અંતરંગ આત્મશક્તિઓના વિકાસ સાથે જગતના ભૌતિક પદાર્થો યથાયોગ્ય રૂપે મળે છે, તેથી શ્રી નવકાર સર્વ મંત્ર શિરોમણિ છે

અ...તિ...થિ...!!!

પ્રિય અતિથિ ! નમસ્કાર !

હવે તું મારે ત્યાં
મોંઘેરો મહેમાન
બની ને આવ્યો !
તો
ઘણું જ સરસ થયું !
હવે
મારું તન ઘર સ્વચ્છ કરી લઉં !
સત્યનો દીવડો પ્રગટાવી લઉં !
વિચારો પર લાગેલી
વાસનાની ધુળ
ખંખેરી લઉં !
તું મારો સોહામણો અતિથિ છે
તારા સ્વાગત અર્થે
તો જુગ જુના ભાઇબંધ બનેલ
પાપ અને વિકારોને
હાથ જોડીને
માંફી માંગીને
વિદાય કરી દીધા છે
હવે મારું જીવન
ધન્ય બની ગયું !
કૃતાર્થ બની ગયું !
તું મારો અતિથિ બન્યો
એ મારે મન

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્રનો મહિમા
સમજાવતું માર્મિક પદ

ભૂલ મા! ભૂલ મા! ભૂલ મા રે,
શ્રી નવકાર વિના કશું ભૂલ મા
શ્રી નવકારનું ધ્યાન તજીને,
વિષયનું વિષ તું ઘોળ મા રે....નવકાર૦
જગતના સુખ સહુ ક્ષણિક છે રે,
તેના ભોગ વિલાસમાં ડોલ મા રે, નવકાર૦
શા હોમ કરીને કુહાડા મારી
નરકની બારી તું ખોલ મા રે, નવકાર૦
ગુરુવચનો સાચું ભાન જ કેળવી,
અવર મંત્ર તુ બોલ મા રે નવકાર૦
શાશ્વત-સુખની પ્રાપ્તિ માટે,
નવકાર વિના કશું બોલ મા રે, નવકાર૦

卐

શ્રી નવકારના જાપથી અંતરંગ આત્મશક્તિઓના
વિકાસ સાથે જગતના ભૌતિક પદાર્થો
યથાયોગ્ય રૂપે મળે છે, તેથી શ્રી
નવકાર સર્વ મંત્ર શિરોમણિ છે

અ....તિ....થિ..:. !!!

પ્રિય અતિથિ ! નમસ્કાર !

હવે તું મારે ત્યાં
મોંઘેરા મહેમાન
બની ને આવ્યો !
તો
ઘણું જ સરસ થયું !
હવે
મારૂં તન ઘર સ્વચ્છ કરી લઉં !
સત્યનો દીવડો પ્રગટાવી લઉં !
વિચારો પર લાગેલી
વાસનાની ધુળ
ખંખેરી લઉં !
તું મારો સોહામણો અતિથિ છે
તારા સ્વાગત અર્થે
તો જુગ જુના ભાઈબંધ બનેલ
પાપ અને વિકારોને

હાથ જોડીને
માફી માંગીને
વિદાય કરી દીધા છે
- મારૂં જીવન
ધન્ય બની ગયું !
કૃતાર્થ બની ગયું !
મારો અતિથિ બન્યો
એ મારે મન
પરમ-સૌભાગ્યની વાત છે !!!